

Bydgoszcz, 6 czerwca 2023 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.4.17.2022.SSz/BR

**Pani
Magdalena Szcześniak
p.o Kierownika
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Topólce**

Szanowna Pani Kierownik,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901), zwanej w dalszej treści „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

Inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Topólce, zwanym dalej „Ośrodkiem”, „GOPS” bądź „jednostką kontrolowaną”.

Kontrolę przeprowadzono w sposób zdalny tj.: w siedzibie kontrolującego, na podstawie dokumentów i danych przekazanych przez jednostkę do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. Jednostkę skontrolowano w oparciu o analizę dokumentacji oraz wyjaśnienia p.o kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Topólce.

Zakres kontroli dotyczył kierowania osób do jednostek zapewniających całodobową opiekę, nie będących jednostkami o których mowa w art. 54 ustawy o pomocy społecznej. Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków. Kontrolą objęto okres od dnia skierowania osób do placówki, do dnia przesłania protokołu z kontroli do jednostki.

Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli. Przedmiotowy protokół w dniu 14 kwietnia 2023 r. został podpisany przez p.o Kierownika jednostki kontrolowanej. Do protokołu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Topólce jest jednostką organizacyjną Gminy Topólka i jako jednostka organizacyjna realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej. Ustalono, iż GOPS w Topólce działał od dnia 22 grudnia 2015 roku do sierpnia 2022 roku w oparciu o statut nadany uchwałą nr X/87/15 Rady Gminy Topólka, zmieniony Uchwałą Nr XVI/137/16 Rady Gminy Topólka z dnia 22 grudnia 2016 r. Zgodnie z § 5.2 statutu Ośrodek realizuje zadania własne gminy i zadania zlecone Gminy Topólka oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Według § 7.1 statutu Ośrodkiem kieruje Kierownik i reprezentuje go na zewnątrz, a także działając zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz niniejszym Statutem podejmuje decyzje samodzielnie i ponosi za nie odpowiedzialność (§ 7.3).

W okresie kontrolowanym Pani Magdalena Szcześniak, p.o Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Topólce legitymowała się upoważnieniem Wójta Gminy Topólka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej (*Powierzenie Nr 0052.2.2021 Wójta Gminy Topólka z dnia 25.01.2021 r.*). Podczas czynności kontrolnych ustalono, iż w okresie kontrolowanym obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony przez kierownika Zarządzeniem nr 1/2017 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Topólce z dnia 5 stycznia 2017 r.

Czynności kontrolne w jednostce zostały podjęte na skutek informacji uzyskanych na podstawie sprawozdania opublikowanego przez Wydział Polityki Społecznej w systemie CAS, w zakresie kierowania i umieszczania osób do jednostek zapewniających całodobową opiekę, nie będącymi jednostkami o których mowa w art. 54 ustawy o pomocy społecznej. Jak wynika z uzyskanych danych GOPS w Topólce zawarł dwie umowy na pobyt w NZOZ Animed Henryk Kuliński ZOL Redecz Wielki Wieś 15, następujących osób:

████████████████████
████████████████████

Na podstawie przesłanych dokumentów dokonano analizy akt osób skierowanych do jednostek zapewniających całodobową opiekę, nie będących jednostkami o których mowa w art. 54 ustawy o pomocy społecznej.

Działalność Ośrodka skontrolowano pod kątem prowadzenia postępowań administracyjnych i udzieleniu pomocy polegającej na zapewnieniu całodobowej opieki wobec ww. osób.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że Pan ██████████ ██████████ przebywa w NZOZ Animed Henryk Kuliński ZOL Redecz Wielki Wieś 15, 87-890 Lubraniec. Brak w aktach ww. druku przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Ustalono na podstawie notatki służbowej z dnia 22 stycznia 2021 roku sporządzonej przez pracownika socjalnego ██████████ że z jednostką kontrolowaną nawiązał kontakt Pan ██████████ będący bratem pana ██████████ Ww. oświadczył, że brat jego przebywa w Szpitalu w Radziejowie, jest osobą samotną, nie chodzi, nie mówi i że względu na stan zdrowia wymaga całodobowej opieki, jednocześnie poprosił o znalezienie dla brata miejsca w ZOL-u. Jak wynika z treści notatki służbowej Pan ██████████ w rozmowie z pracownikiem oświadczył stanowczo, że ani on oraz inni członkowie nie będą ponosili kosztów pobytu brata w placówce medycznej. Powyższe spowodowane jest jego przeszłością alkoholową, czego następstwem było zaprzestanie kontaktów z ww.

W aktach sprawy jednostki kontrolowanej znajdują się kopie dwóch aktów notarialnych: jeden z 2010 roku i kolejny z 2012 roku. Pierwszy z nich dotyczy umowy darowizny dokonanej przez ██████████ nieruchomości stanowiącej działkę ██████████ ██████████ która uległa podziałowi na dwie działki ██████████ ██████████ na rzecz syna ██████████ ██████████ oświadczył w § 7 aktu, że zobowiązuje się do wypełnienia służebności osobistych ustanowionych m.in. na rzecz ██████████ zgodnie z treścią ustanowionych służebności.

Kolejny akt notarialny ██████████ dotyczy sprzedaży gruntu przez ██████████ Na mocy ww. aktu zniesiona została służebności wobec brata ██████████ na co ww. wyraził zgodę.

GOPS w Topólce mimo posiadania aktów nie dokonał ich analizy aby w ramach służebności osoba do tego zobowiązana została obciążona c częściową odpłatnością za pobyt Pana ██████████

Ustalono, że pan ██████████ posiada dochód w postaci renty KRUS, na dzień 21 stycznia 2021 r. kwota ta wynosiła ██████████. W aktach nie ma zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego stan zdrowia ww. oraz fakt konieczności zapewnienia mu całodobowej opieki. Brak również innych ustaleń w zakresie sytuacji rodzinnej oraz informacji o rozważeniu możliwości przyznania ww. pomocy w formie usług opiekuńczych.

W dniu 26 stycznia 2021 roku zawarta została umowa na całodobowy pobyt Pana ██████████ pomiędzy ww., GOPS w Topólce reprezentowanym przez Wójta Gminy Pana Konrada Lewandowskiego oraz NZOZ Animed Henryk Kuliński ZOL Redecz Wielki Wieś 15, 87-890 Lubraniec. Umowa zakładała udzielanie całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmować miały opiekę, pielęgnację i rehabilitację. Zgodnie z umową GOPS w Topólce zobowiązany został do terminowego dostarczania leków i pieluchomajtek dla pacjenta. Łączna kwota odpłatności za pobyt została określona w wysokości 2.700 zł miesięcznie, z czego jednostka kontrolowana uiszczać miała kwotę 1.661,83 zł, natomiast sam zainteresowany 1.038,17 zł. § 4 niniejszej umowy stanowi, że umowa została zawarta od dnia 26 stycznia 2021 roku na czas nieokreślony. W dniu sporządzenia protokołu czyli do 28 marca 2023 r. pan ██████████ nadal przebywał we wskazanym podmiocie leczniczym.

Kolejnym klientem skierowanym przez Ośrodek decyzją administracyjną do placówki zapewniającej całodobową opiekę w NZOZ Animed Henryk Kuliński ZOL Redecz Wielki Wieś 15, 87-890 Lubraniec był Pan ██████████. Z analizy dostarczonej przez GOPS w Topólce dokumentacji wynika, iż Pan ██████████ prowadził jednoosobowe gospodarstwo domowe. Mieszkał w baraku bez dostępu do bieżącej wody. Warunki mieszkaniowe ww. określone zostały jako bardzo trudne. Barak był ogrzewany piecem, z którego ulatniał się dym. Pomieszczenie było brudne, pełne much. Pan ██████████ objęty był pomocą GOPS w Topólce w formie zasiłków celowych specjalnych na zakup leków, odzieży i dojazdu do lekarza. Z uwagi na pogarszający się stan zdrowia oraz bardzo trudne warunki mieszkaniowe związane z niemożliwością zapewnienia odpowiedniej higieny i pielęgnacji pracownik socjalny zaproponował pomoc w umieszczeniu ww. w domu pomocy społecznej lub ZOL-u. Pracownik zaznaczył jednak klientowi, że procedura umieszczenia w DPS może potrwać nawet rok. Ostatecznie klient w dniu 13 listopada 2020 r. wyraził zgodę na umieszczenie w ZOL-u. W dniu 18 listopada zostało wydane zaświadczenie lekarskie w tej sprawie, natomiast dnia 24 listopada 2020 r. jednostka kontrolowana przesłała do ZOL w Redeczu Wielkim Wsi dokumenty ww. celem umieszczenia we wskazanym podmiocie medycznym. Na podstawie analizy dokumentów ustalono, że Pan ██████████ posiada dochód w formie świadczenia emerytalnego w wysokości ██████████

W dniu 1 grudnia 2020 roku zawarta została umowa na całodobowy pobyt Pana ██████████ pomiędzy ww., GOPS w Topólce reprezentowanym przez Kierownika Panią Annę Maciejewską oraz NZOZ Animed Henryk Kuliński ZOL Redecz Wielki Wieś 15, 87-890 Lubraniec. Umowa zakładała udzielanie całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmowały opiekę, pielęgnację i rehabilitację. Zgodnie z umową GOPS w Topólce zobowiązany został do terminowego dostarczania leków i pieluchomajtek dla pacjenta. Łączna kwota odpłatności za pobyt została określona w wysokości 3.000,00 zł miesięcznie, z czego jednostka kontrolowana miała uiszczać kwotę 1.775,75 zł, natomiast sam zainteresowany

1.224,25 zł. § 4 niniejszej umowy stanowi, że umowa została zawarta od dnia 1 grudnia 2020 roku na czas nieokreślony.

Z kontrolowanej dokumentacji nie wynika, by jednostka kontrolowana podejmowała próby umieszczenia ww. osób w domach pomocy społecznej.

W tym miejscu wskazać należy, iż Zakład Opiekuńczo-Lecznicy nie jest domem pomocy społecznej. Nie istnieje przepis prawa umożliwiający gminom kierowanie mieszkańców do placówek służby zdrowia zapewniających całodobową opiekę oraz ponoszenie ze środków własnych gminy odpłatności za pobyt tych osób.

W ocenie zespołu kontrolnego, badając procedowanie w sprawach wyżej wymienionych osób, Ośrodek niewłaściwie zastosował przepisy prawa, tym samym powodując określone następstwa dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym jak i wykonywania zadań.

Analizując nadesłaną przez GOPS dokumentację osób przebywających w ZOL Redecz Wielki Wieś 15, 87-890 Lubraniec, zespół kontrolny stwierdził, że Ośrodek błędnie zinterpretował przepisy ustawy i umieścił wskazane osoby w placówce służby zdrowia zapewniająca całodobową opiekę.

W konsekwencji w sposób absolutnie niezgodny z prawem zostały zawarte umowy cywilno-prawne na pobyt osób oraz ustalające odpłatność oraz określające warunki pobytu na czas nieokreślony w placówce służby zdrowia. Z uwagi na fakt, iż jedna z umieszczonych w ZOL osób zmarła, należy umowę dotyczącą osoby, która nadal przebywa we wskazanym podmiocie medycznym rozwiązać w trybie natychmiastowym i umieścić ją w domu pomocy społecznej.

Kontrola wykazała, iż GOPS ponosił odpłatność za pobyt klientów w ZOL Redecz Wielki Wieś 15, 87-890 Lubraniec, która jest placówką medyczną zapewniającą całodobową opiekę wydatkując środki budżetowe z zadań własnych gminy. Łącznie w okresie kontrolowanym, GOPS w Topólce niezgodnie z przeznaczeniem wydatkował środki w wysokości **62.549,35 zł.**

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Wojewoda Kujawsko-Pomorski ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą **negatywnie**¹.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, przekazując powyższe uwagi i wnioski, Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Rozwiązać umowę o świadczenie całodobowych usług zdrowotnych na pobyt Pana ██████████ zawartą pomiędzy ww., GOPS w Topólce reprezentowanym przez Wójta Gminy Pana Konrada Lewandowskiego oraz NZOZ Animed Henryk Kuliński ZOL Redecz Wielki Wieś 15, 87-890 Lubraniec.

Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki.

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r.). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

2. Wszcząć postępowanie administracyjne mające na celu skierowanie, a w konsekwencji umieszczenie Pana ██████████ w domu pomocy społecznej.
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki.
3. Przeszkolić pracowników socjalnych Ośrodka w zakresie właściwego stosowania przepisów rozdziału II ustawy, dotyczącego domów pomocy społecznej, w szczególności realizowania wymogów wynikających z art. 65 ust.2 ustawy.
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki.
4. Finansować ze środków z zadań własnych gminy, przeznaczonych na realizację zadania określonego w art. 54 ustawy, tylko pobyt osób w domach pomocy społecznej
Termin realizacji: na bieżąco.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, dotyczące finansowania pobytu klientów w placówce służby zdrowia całodobowej opieki, zostanie skierowane zawiadomienie do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych w trybie art. 93 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych ((Dz.U. z 2021 r. poz. 289)

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,
6. Organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne zgodnie z art. 130 ust. 1 i 131 ustawy o pomocy społecznej.

Z poważaniem

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

Otrzymują:

1. Adresat: Topólka 22
87-875 Topólka
2. Pan Konrad Lewandowski
Wójt Gminy Topólka
87-875 Topólka
3. a/a
- 4.